

1986

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
HUMAN RIGHTS ASSOCIATION
KOMELEYA MAFËN MIROVAN

Necatibey Cad. 82/11-12,
Kızılay – Ankara
Tel: 00 90 312 230 35 67-68-
69
Faks: 00 90 312 230 17 07
E-mail: posta@ihd.org.tr,
<http://www.ihd.org.tr>

05.04.2024

**TOPLUMSAL BARIŞ İÇİN ŞİDDET SON BULSUN, HALKIN İRADESİNE SAYGI
GÖSTERİLSİN**

31 Mart 2024 yerel seçimlerinde Van Büyükşehir Belediyesi başkanlığı için Dem Parti' den aday olan Abdullah Zeydan 2023 yılı Nisan ayında hakkında verilen memnu haklarının iadesi kararıyla YSK'ya başvurmuş ve Büyükşehir Belediyesi başkanı adayı olması kabul edilmiştir.

Yerel seçimlerin yapılmasına iki gün kala (29 Mart 2024 Cuma günü), mesai saatinin bitmesine 5 dakika kala (16.55 te) Adalet Bakanlığı'nın talebiyle Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığının itirazı üzerine Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesince kesinleşen memnu haklarının iadesi kararı yine aynı mahkemece yasal olarak öngörülmeleyen şekilde ortadan kaldırılmasına karar verilmiştir. Akabinde 02.03.2024 tarihinde Van İl Seçim Kurulu Başkanlığı, Abdullah Zeydan'ın seçilme yeterliliğine sahip olmadığı gerekçesiyle seçilmemiş sayılmasına, mazbatanın seçimde ikinci sırada gelen AKP'li adaya verilmesi yönünde karar tesis ederek Abdullah Zeydan'ın seçilme hakkını gasp etmiştir.

31 Mart 2024 tarihinde yapılan yerel seçimlerde Van halkının yüzde 55.48 oyunu alarak Van Büyükşehir Belediyesi başkanı seçilen Abdullah Zeydan'ın memnu haklarının iadesi kararı hukuka aykırı bir şekilde ortadan kaldırılarak Van halkının iradesi yok sayılmıştır. Verilen bu kararın hukuken açıklanabilir bir tarafı yoktur. İki dönemdir Kürt halkının iradesini belediyelerine kayyım atayarak ve seçilmiş belediye eş başkanlarını tutuklayarak yok sayan iktidar, bu sefer de halkın vermediği yetkiyi yargı eliyle kararlar aldırarak kayyım uygulamasına devam yolunu seçmiştir.

Yaşanan bu hukuksuzluklara ve halkın iradesinin gasp edilmesi üzerine başta Van ili olmak üzere Kürt illerinde ve Batı metropollerinde düzenlediği demokratik tepki ve protestolar ortaya çıkmış, ardından güvenlik güçleri, özel harekât polisleri ve Hakkari ilinde gördüğümüz üzere silahlandırılmış paramiliter güçler halkın üzerine salınmış ve kentler adeta ablukaya alınmıştır. Van Valiliği 02-17 Nisan tarihleri arasında kentte yapılacak tüm basın açıklamalarını, toplantıları, kente giriş çıkışları yasaklamıştır. Polis şiddeti nedeniyle Van esnafının işyerlerini kapatmak zorunda kaldığı görülmüştür. Ayrıca DEM Parti Van il binası ablukaya alınarak giriş çıkışlar engellenmiştir. Protestolara polis şiddeti, gaz bombaları ve plastik mermi kullanılarak müdahale edilmiş, resmi rakamlara göre Van'da 26, Yüksekova'da 29, Hakkari'de 9, Siirt'te 4 Batman'da 5, Şırnak'ta 10 ve İzmir'de 6 olmak üzere toplam 89 kişi gözaltına alınmıştır. Van ve Bitlis'te 15 günlük gösteri yasağı kararı alınmıştır. Basında ve sosyal medyada oldukça fazla protestolara katılan çocuklara yönelik

İnsan Hakları Derneği (İHD) hükümet dışı bağımsız ve gönüllü bir kuruluştur. 1986 yılında 98 insan hakları savunucusu tarafından kurulan derneğin günümüzde 27 şubesi, 7 temsilciliği ve 6617 üyesi bulunmaktadır. Türkiye'deki en eski ve en büyük insan hakları örgütü olan İHD'nin "tek ve belirli amacı, 'insan hak ve özgürlükleri' konusunda çalışmalar yapmaktır."

işkence ve kötü muamele görüntüsü yer almıştır. Hakkari’de 2009 yılında çocuklara yöneltilmiş işkence ve kötü muamele seviyesine varan görüntüleri aratmayacak şekilde olaylar yaşanmıştır.

İstanbul’da Esenyurt Cumhuriyet Meydanında yapmak istenilen basın açıklamasında 86 kişi gözaltına alınmış, aynı gün İstanbul Çağlayan Adliyesi’nde basın açıklaması yapmak isteyen, aralarında İnsan Hakları Derneği Eş Genel Başkanı Eren Keskin’in ve insan hakları savunucusu avukatların bulunduğu 14 avukat gözaltına alınmıştır. 5 Nisan Dünya Avukatlar Günü öncesinde basın açıklaması yapmak isteyen avukatlara Adliyede polis şiddeti uygulanmış, Eren Keskin darp edilmiş, bir avukat polis müdahalesi sonucunda kalp krizi geçirmiştir.

Van halkının ve diğer illerde yükselen yoğun protestoların devam ettiği sırada Abdullah Zeydan’ın avukatları tarafından Van İl Seçim Kurulunun kararına yapılan itiraz sonucunda, 03.04.2024 tarihinde YSK tarafından itirazın kabulü ile mazbatanın tekrar Abdullah Zeydan’a verilmesine karar verilmiştir.

Van’da yapılan protestolar sırasında gözaltına alınan 60 kişi emniyet ifadelerinin ardından savcılığa sevk edilmiştir. Savcılık “örgüt üyesi olmak” iddiasıyla Sulh Ceza Hakimliği’ne sevk ettiği 26 kişi hakkında tutuklama kararı vermiştir. 04.04.2024 tarihinde İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, Van’da DEM Parti adayı Abdullah Zeydan’ın seçilme hakkının alınması sonrası düzenlenen protestolara dair 14 ilde operasyon düzenlediğini, 340 kişinin gözaltına alındığını açıklamıştır.

Van halkı kayyım siyasetine karşı en güçlü karşı duruşunu göstermiş ve kimler tarafından yönetilmek istediklerini ortaya koymuştur. Tüm baskılara rağmen sandıkta iradesini ortaya koyan Van halkının tercihlerine saygı duymak demokratik bir hukuk devleti için zorunludur.

İktidara, Yüksek Seçim Kuruluna ve yargı mercilerine çağrımızdır:

2016 yılından beri Kürt Halkının seçtiği belediye başkanlıklarını kayyum uygulaması ile gasp etmeye son verin. Bu hukuksuz uygulamayı tekrar etmeyin. Hukuku kullanarak ve hukuku siyasete alet ederek ortaya çıkan halkın siyasi iradesini hiçe sayan uygulamalara tevessül etmeyin.

Van halkının iradesinin gaspına yönelik hukuksuz bir karar sonucu, başta Van ili olmak üzere Türkiye’nin tamamında gerçekleştirilen demokratik tepkilere yönelik polis şiddeti ile karşılık verilmiş; yüzlerce kişi darp edilerek gözaltına alınmıştır. 3 Nisan 2024 tarihinde bu hukuksuzluk giderilerek seçilmiş olan Abdullah Zeydan’a mazbatasını verildiğinden, gösteriler de sona ermiştir. Bu hukuksuzluğa sebep olan nedenler sonucu gözaltına alınmış olan kişiler derhal serbest bırakılsın ve halka şiddet uygulayan ve şiddet uygulama talimatını veren kamu görevlileri ve yetkililer hakkında ivedi olarak işlem başlatın.

İnsan Hakları Derneği olarak iktidarı halen Van sokaklarında devam eden polis ablukasını derhal kaldırmaya; sandıkta çıkan halk iradesine saygı duymaya çağırıyor; demokratik kamuoyunu ve toplumsal muhalefeti yaşanan kayyım uygulamasına karşı duyarlı olmaya davet ediyoruz. Umuyoruz ki yaşananlardan kamu otoritesi sonuç çıkartır ve halkın iradesine saygı duyar.

2016 yılından beri iktidarın uyguladığı güvenlikçi politikaların ve kayyum uygulamalarının 31 Mart yerel seçim sonuçları itibari ile toplumda bir karşılık bulamadığı anlaşılmıştır. 31 Mart yerel seçimleri başta kayyum atanan Kürt illerinde olmak üzere tüm Türkiye’de yeni bir toplumsal barışın inşası mesajını vermiştir. İktidarı bu mesajı doğru algılayarak başta Kürt meselesinde güvenlikçi politikalarından vazgeçmeye ve toplumsal barışın inşasına hizmet edecek barışçıl politikalara dönmeye davet ediyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ